

VIATA ÎNTR-O VALIZĂ

Un sunet puternic apare de nicăieri, ca o pocnitură. Femeia tresare și se uită rapid în jur, cercetând împrejurimile. Câteva momente mai târziu, fața ei se relaxează. Conștientizează că tocmai a trecut granița din Ucraina și se află acum în România, înconjurată de voluntari care împart mâncare și ceai, traducători ce ajută noii sosiți să găsească mijloace de transport și angajați ai serviciilor de urgență care se ocupă de eventualele nevoi medicale. Este în siguranță acum.

Era decembrie 2013 când am ajuns prima dată în Ucraina, pentru protestele din Euromaidan. Pe atunci, documentam mișcările de stradă. Situația din țara vecină a escaladat și în 2015 m-am întors de mai multe ori. O dată pentru a vizita orașele din est - Sloviansk și Kramatorsk - și pentru a vorbi cu refugiații interni, apoi pentru un embed cu armata ucraineană pe linia frontului lângă Donețk. Ultima dată a fost pentru o poveste despre șocul post-traumatic, PTSD. Ucraina mi-a rămas în suflet.

În februarie anul acesta, când a început invazia rusă a Ucrainei, am simțit că trebuie să documentez situația într-un fel. Am decis să acopăr afluxul de refugiați ucraineni care veneau în România. În primă fază, am petrecut câteva săptămâni la punctele de trecere a frontierei.

Granița de la Siret, din nord-estul României, nu a fost niciodată atât de aglomerată, iar localnicii micului sat din apropiere nu au văzut niciodată atât de mulți oameni trecând deodată.

Drumul de la intrarea în România este mărginit de tarabe pline cu alimente, băuturi, haine, scutece și produse de igienă. Totul este pentru zecile de mii de ucraineni care, fugind de invazia rusă a țării lor, caută un adăpost în siguranță peste graniță.

Coadă de pe partea ucraineană a frontierei se întinde pe kilometri. Adolescenți, mame cu bebeluși, bunici care își însoțesc nepoții – stau în coloană, împingând sau purtând pușinul pe care au reușit să-l aducă cu ei.

Am văzut mulți refugiați ucraineni cu bagaje foarte puține, cu toate lucrurile împachetate într-o valiză mică. M-au cotropit întrebările: Cum îți înghesui toată viața așa? Ce ieși cu tine? Ce lași în urmă? Cum te decizi într-o fracțiune de moment?

Așa s-a născut „Viața într-o valiză”, o serie de portrete ale refugiaților ucraineni și bagajele pe care au reușit să le ia cu ei.

Duminică dimineața, Olga a părăsit Zaporizhzhia, orașul său natal de pe râul Nipru, în sud-estul Ucrainei. Împreună cu cei doi copii, Divia, 5 ani, și Damir, 8, părinții și fratele ei, au călătorit cu mașina peste 900 km pentru a ajunge la graniță. Acolo, grupul de șase s-a restrâns, când bărbații - fratele și tatăl ei - nu au avut voie să treacă frontiera, deoarece Ucraina interzisesse cetățenilor de sex masculin cu vârste între 18 și 60 de ani să părăsească țara. O prietenă româncă a ajutat-o pe Olga să închirieze un apartament în Suceava, la 43 km de graniță, dar planul ei este să plece mai departe săptămâna viitoare, în Germania, unde locuiește sora sa.

„Vreau să mă întorc [în Ucraina], pentru că acolo este casa mea, tatăl meu, totul”, spune Olga, care lucra ca agent de turism. „Este o nebunie, nu se poate ca UN om să vină să distrugă totul. Serios, este ca un film de groază. Într-o dimineață te trezești și lumea s-a schimbat.” În timp ce își privește copiii stând liniștiți lângă bagajele lor, adaugă: „Cel mai important lucru este că copiii sunt în viață.”

Siret, la granița dintre Ucraina și România
28 februarie 2022

Alona, în vârstă de 37 de ani, și fiul ei, Max, de patru ani, au fost „destul de norocoși să părăsească Kiev-ul imediat după prima explozie”. O mulțime de oameni care au plecat ulterior au rămas blocați în ambuteiaje uriașe. Cei doi s-au îndreptat inițial spre Cernăuți, un oraș aproape de granița cu România, unde au rude. Plănuiau să aștepte acolo o vreme pentru a vedea ce se mai întâmplă. Dar, pe măsură ce conflictul a escaladat, au decis să încerce să se îndrepte spre Franța, unde Alona are o prietenă. „O clădire de pe strada mea din Kiev a fost lovită. Nici măcar nu știu dacă voi avea o casă la care să mă întorc”, spune Alona cu tristețe în voce. „Nu pot să cred că se întâmplă așa ceva, să fie bombardat un oraș atât de mare din Europa”.

Siret, la granița dintre Ucraina și România
27 februarie 2022

Le-a luat mult părinților lui Leonid, un băiat de 16 ani, să-l convingă pe acesta să părăsească Ucraina. Mama lui, Inna, este medic și a trecut granița cu el, în România, unde așteaptă să se întâlnească cu niște prieteni. Aceștia îl vor duce pe Leonid la aeroport, unde se va urca într-un zbor spre Spania. Acolo, va locui la o familie ucraineană. Dar Inna nu merge cu el. Soțul ei așteaptă pe partea ucraineană a graniței și împreună se vor întoarce acasă la Dnipro, un oraș din centrul Ucrainei.

„Nu merg, trebuie să am grijă de părinții mei, de animalele noastre din Dnipro și să fac rezistență”, spune Inna. Leonid și-ar dori să se întoarcă cu ea, dar știe că este prea periculos.

„Sunt atât de furios. Această situație este groaznică; continuă de opt ani încoace. Trebuie să o oprim. Lumea trebuie să o oprească”, spune el.

Siret, la granița dintre Ucraina și România
28 februarie 2022

Ochii Yuliei, 31 de ani, se umplu de lacrimi în timp ce își sună soțul. Acesta i-a condus pe Yulia și pe fiul lor, Misha, în vârstă de cinci ani, până la granița cu România, înainte de a se întoarce la casa lor din Bila Tserkva, regiunea Kiev, la 500 km distanță. Acolo, el plănuiește să ajute armata ucraineană, în timp ce Yulia și Misha își vor continua călătoria spre Serbia.

„Sper că războiul se va termina în curând”, spune ea, reușind cu greu să-și rețină lacrimile. „Desigur, plănuiesc să mă întorc, am totul acolo”, adaugă ea.

Siret, la granița dintre Ucraina și România
28 februarie 2022

Natalia, în vârstă de 40 de ani, și fiul ei Maxim, 10 ani, au părăsit Kiev-ul a doua zi după începerea invaziei.

„Am ezitat puțin, dar a fost decizia corectă”, spune ea.

„Băiatul era speriat acolo. Ne-am trezit în miezul nopții în sunetul bombardamentelor.” Soțul ei, medic, a rămas în urmă, să aibă grijă de oameni și să livreze alimente și medicamente.

Natalia și Maxim au încercat mai întâi să treacă în Polonia, dar punctul de trecere a frontierei era prea aglomerat. Așa că s-au întors la Lviv, apoi la Cernăuți, unde și-au abandonat mașina în afara orașului și au continuat pe jos până la granița cu România. De aici, vor încerca să ajungă la Livorno, în Italia, unde Natalia are o prietenă apropiată. „Sper ca războiul să se termine curând și Ucraina să-și arate puterea”, spune Natalia. „Sper să ne întoarcem și să reconstruim Kiev-ul nostru.”

Siret, la granița dintre Ucraina și România
28 februarie 2022

În urmă cu șase luni, Lera, în vârstă de 13 ani, s-a mutat în Germania împreună cu mama ei. Își vizita tatăl, în Ucraina, când a început războiul. Acum încearcă să se întoarcă în Germania.

„Nu este în regulă, pentru că mor oameni”, spune Lera. Își amintește de moartea unui vecin, acum vreo șapte sau opt ani, după ce acesta s-a alăturat armatei ucrainene în lupta împotriva separatiștilor din estul Ucrainei. „Rușii l-au omorât pe acest băiat”, spune ea. „S-a dus să lupte ca soldat, iar mașina în care se afla a făcut boom-boom – nu știu cum să spun.”

Siret, la granița dintre Ucraina și România
28 februarie 2022

Angela, în vârstă de 27 de ani, și fiica ei de șase ani, Alisa, au părăsit luni dimineața orașul natal Novoselytsia, din regiunea Cernăuți și au trecut granița în România. Îi așteaptă aici pe părinții Angelei, care vin din Franța, să le ia și pe ele acolo. Soțul ei lucrează în Italia.

„Nu am vrut să plec. Dar nu vreau ca copilul meu să vadă războiul, să audă războiul. În orașul nostru nimeni nu vrea să plece; majoritatea oamenilor s-au oferit voluntari să lupte”, spune ea cu mândrie.

Sora Angelei, care a refuzat să părăsească Ucraina, a rămas în țară cu soțul și copilul lor.

Siret, la granița dintre Ucraina și România
28 februarie 2022